

NIEUWS IN ZAKE WETGEVING, RESOLUTIES EN BESLISSINGEN OP HET GEBIED DER BELASTINGEN

Red.: Mr. Dr. E. TEKENBROEK

(Bijdragen en mededeelingen zende men aan den Secretaris
der Redactie)

Wijziging Zegelwet 1917

Een voor de praktijk zeer belangrijke wijziging van de Zegelwet is bij de Wet van 22 April '37 tot stand gekomen. De wijzigingswet is te vinden in Staatsblad 405 jrg. 1937. In de Staatseourant van 20 Mei 1937 zijn de nieuwe uitvoeringsvoorschriften opgenomen.

De wijziging is met ingang van 1 Juli '37 in werking getreden.

Verplichte stortingen in den zin van art. 129 I. B.

Bij res. 23 April '37 No. 148 heeft de minister medegedeeld, dat ook de bedragen, die aan het einde van het jaar op het hoofd van den deelnemer in de boeken van een spaar- of voorzieningsfonds als rente worden bijgeschreven „verplichte stortingen als bedoeld zijn in den laatsten zin van art. 7” vormen, en dat zij op grond van de overgangsbepaling van art. 129 voor aftrek in aanmerking kunnen komen.

Beleggingen door een firma

Het is een veel voorkomend verschijnsel, dat firmanten overtollige middelen in de firma laten en door de firma laten beleggen. De opbrengst van de desbetreffende beleggingen, bijv. huizen, hypotheeken, effecten, e.d. worden dan als opbrengst van het desbetreffende bedrijf beschouwd. Dit kan in verband met de speciale regelen, die gelden voor de berekening van de opbrengst van een bedrijf, fiscale voordeelen en nadeelen hebben, terwijl ook de keuze tusschen toepassing van art. 13 of art. 14 er door beheerscht wordt.

Uit een, door de H.R. gesanctioneerde, uitspraak van den Amsterdamse Raad van Beroep (B 6233) blijkt dat het enkele feit, dat die beleggingen door de firma plaats vonden en die beleggingen dan ook in de boeken der firma voorkomen, niet voldoende is om op grond daarvan alleen reeds aan te nemen dat hier „bedrijfsbeleggingen” aanwezig zijn. I.e. werd door den Raad op grond van den aard der beleggingen, den aard en de kapitalisatie van het bedrijf, beslist dat in feite de belegde middelen uit het bedrijf waren losgemaakt.

Onverdeelde nalatenschap

Voor de erfgenamen bestaat hier niet slechts één bron, maar evenveel bronnen, als de boedel afzonderlijke bestanddeelen bevat. Is de boedel op 1 Mei nog niet verdeeld, maar wel op het moment waarop de aangifte wordt gedaan, dan moet niet-tegenstaande krachtens art. 1129 juncto art. 1002 B.W. de boedelscheiding terugwerkende kracht heeft, de aangifte toch worden gedaan, zonder rekening te houden met die boedelscheiding. (Zie B 6116 en B 6269).

Art. 33 § 1 P. B.

Kennelijk om de consequenties van opgemeld artikel te ontgaan had iemand een pand ongemeubeld verhuurd en een paar dagen later de in het pand aanwezige meubels aan den echtgenoot van de huurster van het ongemeubelde pand.

De Raad van Beroep meende echter met den Inspecteur, dat er tusschen beide overeenkomsten een dergelijk nauw verband bestaat, dat aangenomen moest worden, dat hier één overeenkomst, waarbij een gemeubeld perceel verhuurd wordt aan de echtgenooten gezamenlijk, gesloten is. De H.R. vereenigde zich met deze opvatting.

Insolvente rentedebiteuren

In de rubriek „Rechtsvragen” van het W.P.N.R. dd. 31 Juli '37, No. 3627 wordt de volgende kwestie aan de orde gesteld. Iemand heeft een hypotheecaire vordering; de debiteur is insolvent; rente wordt niet vergoed; het onderpand is niet voldoende waard om de hoofdschuld er op te verhalen. Moet in deze eenig rente-inkomen worden opgegeven? Een eenvoudig, veel voorkomend, geval, waaraan echter een artikel van eenige kolommen gewijd zou kunnen worden i.v.m. art. 1229 en 1433 B.W. en het begrip „opbrengst” en „genieten” in de Inkomstenbelastingwet.

Voor de praktijk lijkt ons van belang, gelijk de beantwoorder van de gestelde vraag, de Redacteur Dr. R. J. A. *Adriani* doet, te wijzen op het arrest van den H.R. dd. 16 October '29, B 4588, P.W. 12767. Het arrest komt hierop neer: bij een vordering groot *f* 10.000.—, rente 5%, verhaalbaar *f* 9.000.— is de toestand zegge op 1 Mei 1936:

Vordering hoofdsom	<i>f</i> 10.000.—
Rente-vordering	„ 500.—
	<hr/>
	<i>f</i> 10.500.—

Rente-vordering is waard $\frac{9000}{10.500} \times f 500.—$. Dit als opbrengst te geven.

Op 1 Mei '37 (aannemende dat wederom slechts *f* 9.000.— verhaalbaar is) is het totaal der vordering gestegen met *f* 500.— tot *f* 11.000.—. Waarde rente-vordering (over 1936) $\frac{9.000}{11.000} \times f 500.—$. Dit als opbrengst op te geven, maar tegelijkertijd wordt voor een zelfde bedrag vermogensverlies geleden. Betreft het geen bedrijfspordering, dan is echter afschrijving van dit bedrag niet mogelijk en moet er inkomstenbelasting betaald worden.

Bij *A. Land* wekt de belastingheffing over een op dergelijke wijze berekende opbrengst van een vordering herinneringen op aan het vers van Staring over den boer en den wijsgeerigen zoon, dat eindigt met de woorden: „eet jij dan met je wijze kop, de philosophische eieren op”, en hij spreekt in dit verband van „shphilosophische opbrengst”. Hij meent, dat hier kwalijk gesproken kan worden van het genieten van opbrengst en beroept zich dienaangaande op de bewoording van de artt. 4 en 6 I.B. (zie W.P.N.R. dd. 9 Maart '35 No. 3402). *Adriani* sluit zich bij deze opvatting aan. (Zie ook W.P.N.R. 3186).

Bij een zuiver historische interpretatie van het begrip „inkomen” in onze I.B. zouden beide schrijvers een goede kans maken met met hun opvatting; het wil ons echter voorkomen, dat zij de „trend”, die in de jurisprudentie t.a.v. het begrip „inkomen” te onderkennen valt, tegen zich hebben. Voor de praktijk valt hiermede rekening te houden.

Gemeenschap van goederen en vruchtgenot

A. was in gemeenschap van goederen getrouwd met B. A. overleed en B. vroeg nu op grond van art. 94 ontheffing, stellende dat A vruchtgenot had van haar aandeel in de gemeenschap. De Inspecteur verleende de ontheffing niet; de R. v. B.

vereenigde zich daarmede. De H. R. bevestigde deze uitspraak, overwegende:

„dat de aard der huwelijksgemeenschap, waarbij de man de beschikking heeft over alle goederen dier gemeenschap, niet toelaat aan te nemen, dat de man in den zin van art. 94 I. B. het vruchtgenot zou hebben van een deel dier 'goederen'". (Arrest dd. 28 Oct. '36 B 9232).

O.i. spreekt de H. R. zich hier niet uit over het civiel-rechtelijk karakter van de huwelijksgemeenschap, maar uitsluitend over de vraag of in deze vruchtgenot in den zin van art. 94 I. B. al of niet aanwezig geacht kan worden.

De R. v. B. had zich in deze minder voorzichtig uitgesproken en zonder meer uitgemaakt, dat een vrouw bij een algeheele gemeenschap van goederen geen eigen vermogen of daaruit voortvloeiende inkomsten had, een opvatting, die geenszins voor een iegelijk bevredigend zal zijn. (Zie Klaassen-Eggens, *Huwelijksgoederenrecht*, Vde druk, pg. 5 e.v. en daar aangehaalde literatuur: „Het is dus een soort mede-eigendom, echter met bijzondere eigenschappen.”).

Het zou intussen wel interessant zijn te vernemen, krachtens welk recht volgens de H. R. de echtgenoot dan wel de inkomsten van de vrouw uit haar aandeel in de gemeenschap geniet. Uit het arrest dd. 24 Febr. '37 (W.P.N.R. 3515) blijkt dat door het overlijden van de vrouw in het recht van den echtgenoot op de opbrengst een verandering komt; implicite neemt de H. R. hier dus een of ander recht aan. Het zou trouwens kwalijk anders kunnen.

Materieele winstuitdeeling

De Amsterdamsche Raad van Beroep heeft dd. 9 Juni '36 een uitvoerig gemotiveerde uitspraak gedaan over een geval van verkapte winstuitdeelingen bij een N.V., waarvan de kennisname leerzaam is, omdat daarbij een, men zou haast zeggen, traditioneel rijtje tegen-argumenten door den Raad ondeugdelijk werden bevonden.

Het betrof het optreden van een directeur, die de helft der aandelen bezit, als kassier der N.V. Het oploopen van het debet-saldo van den directeur in de boeken der N.V. was door den Inspecteur als een belastbare uitdeeling beschouwd.

De Raad ging uit van de volgende overweging:

„dat indien een N.V. die winst bevat, gelden in welken vorm dan ook ter beschikking stelt van een deelgerechtigde in haar winst, die, zoo hij al niet eenig aandeelhouder is, dan toch de macht over haar in handen heeft, het vermoeden voor de hand ligt, dat zij op deze wijze ten gunste van dien deelgerechtigde over haar winst heeft beschikt”.

Van belang is dus voor de N.V. om dit vermoeden te ontzenuwen. In het onderhavige geval is dit vermoeden naar 's Raads oordeel niet ontzenuwd, hoewel de volgende bezwaren werden aangevoerd:

1. de aandeelhouder was voor het bedrag gedebiteerd,
2. de aandeelhouder was in staat het verschuldigde bedrag elk oogenblik terug te betalen,
3. de aandeelhouder heeft een behoorlijke rente vergoed,
4. de gelden onder den kassier zijn niet alleen noodig geweest om daaruit de loopende onkosten te betalen, maar tevens om bepaalde bedrijfsmiddelen aan te schaffen, resp. te vernieuwen (ten tijde der procedure bleek dit ook inderdaad het geval te zijn geweest),
5. er kan in deze geen winsuitdeeling hebben plaats gehad, want de uitdeeling is niet geschied naar evenredigheid van het aandelenbezit.

Het zou ons te ver voeren om het te licht bevinden van al die argumenten door den Raad in deze aan een nadere beschou-

wing te onderwerpen. De argumentatie van den Raad bevredigt ons niet in alle opzichten en is ons op verschillende punten niet duidelijk. Men dient echter in het bijzonder bij gepubliceerde uitspraken in belastingzaken niet te vergeten, dat hoe uitvoerig die uitspraak ook moge zijn, men doorgaans de dessous van het geval dat ter beslissing wordt voorgelegd niet geheel kan beoordeelen.

Bij een beoordeeling van de onderhavige uitspraak, die door den Hoogen Raad is bezegeld zal men o.i. niet uit het oog mogen verliezen, dat door den Raad was vastgesteld, dat de directeur de gelden, die hij als kassier onder zich had, voor zoover die gelden niet voor loopende kosten der N.V. noodig waren, *in eigen zaken gebruikte*. Hierin zou men een beperking van de draagwijdte van de onderhavige uitspraak kunnen lezen en kunnen concluderen, dat als een groot-aandeelhouder gelden van de N.V. onder zich heeft en zuiver optreedt als haar kassier een aanslag voor de D. T. B. zonder meer nog niet te duchten is.

Wat daarvan zij, in elk geval mag uit de uitspraak weer eens blijken, dat het van belang is in voorkomende gevallen groot-aandeelhouders, die geld van de N.V. onder zich hebben, te wijzen op de gevaarlijke positie waarin zij zich zelf en de N.V. stellen, in verband met de toenemende verfijning van de rechtspraak omtrent verkapte winstuitdeelingen.

E. T.

REPERTORIUM VAN TIJDSCHRIFT-LITERATUUR OP HET GEBIED VAN ACCOUNTANCY EN BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE

Red.: Drs. M. BEHRENS en Drs. G. L. GROENEVELD
voor bedrijfseconomie en J. P. DE HAAN en
Drs. E. M. PREMSELA voor accountancy

A. ACCOUNTANCY

II. HET ACCOUNTANTSBEROEP

Het diploma voor gemeente-accountant

M. — Schr. geeft een toelichting op het besluit van de Nederlandse Vereniging voor Gemeentebelangen, om in samenwerking met de Vereniging van Gemeente-accountants jaarlijks gelegenheid te geven tot het afleggen van examens ter verkrijging van het diploma voor gemeente-accountant. Men wenschte een examen voor accountants, die niet alleen controleur zijn, doch die zich hebben ontwikkeld tot bekwame adviseurs op administratief, financieel en economisch gebied. Het examen zal bestaan uit drie deelen. 1. Algemeene ontwikkeling. 2. Voorbereidend vakexamen (candidaat gemeente-accountant). 3. Gemeentelijke accountancy (accountantsexamen). Dit derde gedeelte omvat recht, economie en financieelwezen van openbare lichamen, financieele rekenkunde en handelstechniek, administratieve statistiek en inrichtingsleer, controleleer en accountantsberoep. Er zijn vrijstellingen voor hen die accountants-, universitaire of middelbare examens hebben afgelegd.

A II 3

Financieel Overheidsbeheer 15 Aug. en 1 Sept. 1937

Het diploma voor gemeente-accountant

M. — Schr. geeft een toelichting op het besluit van de Nederlandse Vereniging voor Gemeentebelangen, om in samenwerking met de Vereniging van Gemeente-accountants jaarlijks gelegenheid te geven tot het afleggen van examens ter verkrijging van het diploma voor gemeente-accountant. Men wenschte een examen voor accountants, die niet alleen controleur zijn, doch die zich hebben ontwikkeld tot bekwame adviseurs op administratief, financieel en economisch gebied. Het examen zal bestaan uit drie deelen. 1. Algemeene ontwikkeling. 2. Voorbereidend vakexamen (candidaat gemeente-accountant). 3. Gemeentelijke accountancy (accountantsexamen). Dit derde gedeelte omvat recht, economie en financieelwezen van openbare lichamen, financieele rekenkunde en handelstechniek, administratieve statistiek en inrichtingsleer, controleleer en accountantsberoep. Er zijn vrijstellingen voor hen die accountants-, universitaire of middelbare examens hebben afgelegd.

A II 4

Financieel Overheidsbeheer 15 Aug. en 1 Sept. 1937